

Moonika Suurmaa

**Ideid projektõppe
läbiviimiseks 5–7aastaste lastega**

Käsiraamat lasteaiaõpetajale

2021

Keeletoimetaja Riina Tobias
Fotod Moonika Suurmaa
Küljendaja Alar Kitsik
Kaaned Alar Kitsik ja freepik.com

© Atlex OÜ ja autor, 2021

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega materjali ebaseaduslik paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ette nähtud vastutuse.

atlex

Atlex OÜ
Kivi 23
51009 Tartu
Tel 734 9099
Faks 734 8915
atlex@atlex.ee
www.atlex.ee

ISBN 978-9916-620-03-8

Sisukord

Eessõna	5
---------------	---

Midagi mängukeskkonna loomisest	6
--	----------

1.1 Projekt „Lillepood“	6
1.2 Projekt „Mööblimaja“	10
1.3 Projekt „Reklaamipaus“	13
1.4 Projekt „Kuhu kõik mänguasjad kadusid?“	17
1.5 Projekt „Kunstinäitus“	20
1.6 Projekt „Raamatukogu“	23

Midagi endast, perest ja kodust	25
--	-----------

2.1 Projekt „Päris palju minust, aga mida saame teada sinust?“	25
2.2 Projekt „Reisisellid“	29
2.3 Projekt „Hakkan õpetajaks“	32
2.4 Projekt „Mänguasja rääkimata lugu“	36
2.5 Projekt „Lego Duplo pereõhtu“	40
2.6 Projekt „Minu kodulinn“	43

Midagi rohelist ja keskkonnasõbralikku	46
---	-----------

3.1 Projekt „Aed aknalaual“	46
3.2 Projekt „Väiksed vingerdavad abilised“ (vermikompostimine)	49
3.3 Projekt „Post-post, traat-traat, elekter!“	52
3.4 Projekt „Paberi mitu nägu“	55
3.5 Projekt „Peenarde saladused“	58
3.6 Projekt „Põnevad puud“	61

Midagi jõululikku.....	65
-------------------------------	-----------

4.1 Projekt „Päkapikumaja“	65
4.2 Projekt „Käärime käised üles ja korraldame jõulumüügi“	68

Tänusõnad	71
------------------------	-----------

Eessõna

Viimastel aastatel on lasteagedades üha enam räägitud projektõppest. Millegipärast on see aktiivõppe vorm suutnud paljusid õpetajaid kõnetada ja tekitada neis huvi ja äratundmisrõõmu, et vot just selline meetod sobib minu rühma lastele. Mitmed õpetajad on nentunud, et projektõpe annab neile võimaluse käsitleda erinevaid teemasid laste huvist ja rühma dünaamikast lähtuvalt ning õppimine on seejuures palju sügavam ja lapsed rohkem kaasatud.

Olen minagi projektõpet viimastel aastatel praktiseerinud ja märganud, et lapsed on rohkem motiveeritud tegutsema, nad suudavad paremini teha koostööd, on loovamad ja julgemad, võtavad tegevustes vastutuse ning oskavad enda mõtteid ja töid esitleda. Iga õpetaja kavandab, viib läbi ja lõpetab projekte erinevalt, sest puudub selge juhised, kuidas seda teha. Käsiraamatusse olen kogunud kokku projektid, mida olen koos Kuukiirte rühma lastega teinud, mõned projektiideed alles ootavad oma aega. Ja kuigi enamik projektide teemadest on esile kerkinud laste huvist, leiab siit ka neid projekte, mis on tekkinud minu kui õpetaja initsiatiivil. Projekte ühendab keskkonnasäästlik mõtteviis, et toetada laste kujunemist jätkusuutlikumalt mõtlevateks inimesteks.

Selles käsiraamatus olevaid projekte võib iga õpetaja oma äranägemise järgi kohandada. Olen projektide juures välja toonud nende orienteeriva ajalise kestuse, seose õppekavaga ja oodatavad tulemused ning tegevuste kirjelduse – võibolla on sellest abi neile õpetajatele, kes veel pelgavad projektõpet kasutusele võtta. Loodan, et leiate raamatust mõningaid inspireerivaid projektiideid, mida tasub julgesti oma rühma lastega edasi arendada. Julget pealehakkamist ja põnevaid õpirännakuid!

Moonika Suurmaa

Midagi mängukeskkonna loomisest

1.1 Projekt „Lillepood“

Lapsed sisustavad endale lillepoe, kus usinad müüjad pakivad just selliseid lillekimpe, mida ostjad parasjagu soovivad. Poes on müügil veel lilleseemned ja erinevas suuruses lillepotid, samuti lai valik kaarte olulisteks tähtpäevadeks. Kaubeldakse ise tehtud rahaga ja aktsepteeritakse kaardimakseid. Lillepoodi on ostma oodatud kõik lapsevanemad ja teiste rühmade lapsed ning õpetajadki.

Kestus: 4 nädalat

Keskne idee

Lapsed loovad endale ise põneva mängukeskkonna – lillepoe. Õpitakse tegema koostööd, ollakse erinevates rollides (müüja-klient). Täiendatakse mängupoodi jooksvalt. Saadakse uusi teadmisi lillesortide ja lillepoe müüja tööülesannete kohta (päris elu). Õpitakse tegema lillekimpe ja kompositsioone. Võetakse vastutus mängukeskkonna korrashoiu eest.

Seos õppekavaga ja oodatavad tulemused

Üldoskused: laps on tegevuse käigus loov ja iseseisev; laps mõtleb koostöös teiste lastega lahendusi välja (kuidas ja millest konstrueerida lillepoe mööbel); laps mängib erinevaid rolle; laps võtab mängus vastutuse (mängupoe korrashoidmine); laps pakib lilled paberisse ja harjutab sõlme/lipsu tegemist.

Mina ja keskkond: laps tutvub lillepoe müüja ametiga; laps tunneb mõnda lillesorti; laps teeb lilledest kimpe ja loob looduslikust materjalist kompositsioone; laps loob ise mänguvahendeid (paberist lilled, mänguraha); laps mõistab, et asju saab taaskasutada (vanad lillepotid, postkaardid, kunstlilled).

Keel ja kõne: laps kasutab kõnes õpitud sõnavara (lillesortide nimetused); laps kasutab rollimängus aktiivselt viisakusväljendeid; laps analüüsib enda tegevust: mis tal mängus hästi välja tuleb, mida peab veel harjutama.

Matemaatika: laps loendab ja rühmitab (lillede sorteerimine ja loendamine, lilleseemnete rühmitamine); laps kirjutab numbreid hinnasiltidele; laps arvel-dab mängurahaga.

Kunst: laps osaleb ühistöös ja maalib fantaasialille seinamaalile; laps meisterdab paberist lilli; laps sobitab kimpu kokku erinevaid lilli; laps loob metsamaterjalist kompositsiooni.

Projekti kirjeldus ja tegevused

1. Õppekäik lillepoodi, et lapsed saaksid parema ettekujutuse sellest, missugune üks lillepood päris elus on.
2. Teha üleskutse lapsevanematele ja kolleegidele – kellel on kodus kunstilli, mis tolmu koguvad, võiksid tuua need lasteaeda, et mängupoe pakutav kaup oleks rikkalik ja värvikirev. Koostada e-kiri või lühivideo, kus lapsed räägivad, miks neil kunstilli vaja läheb.
3. Suure seinamaali tegemine, mis ilmestab poe seina (ühistöös).
4. Lasta lastel nuputada, millest ja kuidas teha lillepoe jaoks lett, riiulid (kasutada suuri klotse või pappkaste, vajadusel tõsta rühmas mööblit ringi).
5. Lasta lastel sorteerida lilled (kaup). Vajadusel tuletada meelde, kuidas päris lille-poes oli. Ühte sorti lilled ühes vaasis jne. Sama teha lilleseemnetega (väiksed värvilised ümmargused tupsukesed), juurde lisada lille pilt, mille seemned need mängult on. Lisaks kunstillidele lasta lastel juurde meisterdada paberist lilli.
6. Samuti varuda poodi erinevas suuruses lillepotte, vaase, postkaarte ja kutseid, küünlaid või kujukesi, kingikotte – kõik ikka kaubaks. Samuti paela ja pakke-paberit, mille sisse saab müüja kimpe pakkida.
7. Lapsed meisterdavad mänguraha (kirjutavad peale raha numbrilise väärtuse, müntidena võib kasutada nööpe). Poes võib olla kaardimakse võimalus ja lap-sed meisterdavad pangakaarte (vanadele plastkaartidele saab midagi juurde kirjutada, kleepida).
8. Õpetaja võib koos õpetaja abiga olla esimeste mängijate seas, et tuletada lastele meelde ja mudeldada, kuidas müügisituatsioon käib (viisakusväljendid, kliendi küsimused, müüja vastused, lillekimbu kokkupanemine vastavalt kliendi soo-vile, pakkimine, maksmine). Kuna tegu on pikema projektiga, siis saavad kõik lapsed olla nii müüja kui ka kliendi rollis.
9. Alguses võib juhtuda, et lillepood ostetakse kiiresti tühjaks, siis lasta lastel aru-tada, kuidas kaup uuesti poodi saab. Kaubapäevad ja uuesti kauba väljapanemine tagab, et lapsed võtavad mängus vastutuse, sest tühjas poes pole sugugi lõbus ostmas käia.